

Renașterea ciobănescului românesc carpatin (V)

Editia: 188 (1049) din 2008-08-04

Autor: Ing. Deak Andrei Petru

„Orice popor a căutat, dacă nu din nevoie, cel puțin din aceea necesitate de satisfacere a unui orgoliu natural, să-și păstreze, să-și dezvolte, să-și perfecționeze, sau chiar să-și formeze una sau mai multe rase de câini naționale.” – spunea Dr.G.Moldoveanu de la Institutul Național Zootehnic în numărul 6 din 1937 al revistei Carpații. „Câinele național”, „ciobănescul român”, „ciobănescul carpatin” sunt nume care au iscat dispute deosebit de aprige, adevărate războaie de opinii, așa cum nicio altă rasă nu a avut parte.

Haosul s-a „materializat” în 1981, la Rădăuți când, pe baza unor exemplare molossoide existente în acea zonă, se întocmește un proiect de standard. Acei pseudospecialiști ai regimului comunist, nefiind capabili de a face diferența între 2 rase, între 2 tipuri de câini, atribuie acelor câini molossoizi denumirea de carpatin. După căderea regimului comunist în Decembrie 1989, spiritul românului, încătușat timp de 40 de ani, începe să se trezească la

viață. Accesul la informație, libertatea de exprimare și opinie au dat posibilitatea celor interesați să se documenteze și să se exprime cu privire la câinele național. Dar tributul anilor anteriori avea să fie plătit scump.

Dintre persoanele care au avut un rol deosebit de important în promovarea și formarea ciobănescului românesc carpatin s-a remarcat un pasionat, originar din Turda, jud. Cluj, domnul Vasile Iclențan. Acesta, stabilindu-se la Bistrița, o zonă cu puternică tradiție în oierit, a căutat întâi de toate să vadă dacă în populația câinilor ciobănești, prezenți în teren, existau exemplare care puteau să constituie o rasă. Orice rasă trebuie nemijlocit să aibă o origine, un istoric. Astfel, în necesitatea găsirii unor înscrisuri referitoare la „câinele român”, acest chinolog a căutat și a găsit în 1994, la Biblioteca Națională a Academiei din București, documente, articole din ziare și reviste, referitoare la ciobănescul carpatin. Aceste înscrisuri, la care am făcut referire și eu în prezentările anterioare, au fost punctul de plecare în căutarea unui nucleu de selecție care să renască rasa câinelui național. În acest sens, domnul Vasile Iclențan înființează în 1995 prima asociație care avea drept scop formarea și promovarea raselor românești. Aceasta se numește: Fundația pentru câinii ciobănești românești carpatin și mioritic, „STRĂJERII”, cu sediul în Bistrița. Pentru găsirea unor exemplare tipice, acest om, care și-a dedicat mare parte din viață carpatinului, a cutreierat țara în lung și-n lat. A organizat în comunele din jud. Bistrița-Năsăud, pe valea Șieului, Ruștior, valea Budacului, Bârgău, valea Someșului etc, reuniuni pastorale ale deținătorilor de oi și implicit de câini ciobănești, din zonele respective. Astfel s-au identificat unele exemplare de carpatin, care corespundeau aceluși standard din 1934, exemplare care au stat la baza formării liniilor de sânge actuale. Dintre masculii care au marcat renașterea rasei amintesc pe: Bradu de Bârgău provenind de pe valea Mureșului, Ursu de Rebrîșoara din județul Dâmbovița, Haiduc din zona Vatra Dornei, Vifor din Rucăr, jud. Argeș, iar dintre cei aparținând județului Bistrița-Năsăud pe: Ursu de Ruștior, Suru din Șieuț, Bradu de Pietriș, Cindrel, Ben, etc. Sub egida fundației „Străjerii” s-a organizat în 1996 un simpozion, la Casa de Cultura din mun. Bistrița, invitați fiind toți cei care aveau ceva de spus la ora respectivă despre ciobănescul românesc carpatin. La această dezbatere au fost prezente și persoane care, în ciuda dovezilor clare care atestau apartenența carpatinului la tipul lupoid, susțineau contrariul.

În anul 1997, Domnul Vasile Iclențan împreună cu med.vet. Dorin Bilegan din Bistrița, cu domnul Petru Muntean, arbitru chinolog internațional, și cu un arbitru sârb Milivoje Urosevici, își manifestă intenția de a constitui un organism dedicat exclusiv ciobănescului românesc carpatin. A fost un preludiv la înființarea în 29 martie 1998 a Clubului Național al Crescătorilor de Câini de Rasă Ciobănesc Românesc Carpatin - C.N.C.C.R.C.R.C. cu sediul în Bistrița. Suportul financiar a fost asigurat de către domnul Vasile Bodea din Bistrița. La înființarea clubului au fost prezenți reprezentanții asociației Chinologice Române, iar în ziua următoare a fost organizată o expoziție de carpatini cu un număr important de exemplare tipice, omogene. Cu toate acestea în expozițiile organizate în țară, în cadrul rasei ciobănesc carpatin se puteau vedea atât exemplare de culoare sură și tip lupoid, cât și exemplare bălțate de tip molosoid. Diferența era evidentă, iar încadrarea acestora, în aceeași rasă, strigătoare la cer. Lupta între cele două tabere, a fost acerbă. Crescătorii din zona Bucovinei, adepții tipului molosoid, au avut de înfruntat perseverența dusă până la încrâncenare a acestui lider de opinie care este Vasile Iclențan, neobosit susținător al ciobănescului carpatin. A rezistat atacurilor cu înverșunarea ce ți-o dă convingerea că adevărul va fi recunoscut pînă la urmă, că evidența va fi conștientizată. A trebuit să-și păstreze speranța chiar și atunci când tovarășii „de arme”, obosiți, au renunțat să continue, atunci când unii au trădat, ba mai mult, ca să-și mascheze mizeria l-au

„autoexclus” din clubul pe care îl fondase.

În schimb au fost remarcate rezultatele muncii de selecție riguroase pe care a condus-o, reușind impunerea „tipului curat” și formând la Bistrița cu sprijinul altor deținători bistrițeni de carpatini a unui nucleu deosebit de important care a furnizat exemplare reprezentative crescătorilor din alte zone ale țării. De fapt, majoritatea exemplarelor de calitate au fost produse sau provin din câinii prăsiți de către domnul Vasile Iclenzan. Chiar și astăzi crescătorii din țară, în ciuda „importului” constant de carpatini de la crescătorii bistrițeni, sunt nevoiți să apeleze la rodul muncii de selecție a celui care ocupă și va ocupa mereu un loc aparte în istoria Ciobănescului Carpatin.

Treptat, crescătorii bucovineni au realizat că, acei câini de tip molosoid pot constitui o altă rasă, dar la denumirea de carpatin s-a renunțat mai greu și astfel în anul 2001, în expozițiile organizate, cele două rase apar sub denumirile: Ciobănesc Carpatin de Bistrița, pentru tipul corect, și Ciobănesc Carpatin de Bucovina pentru tipul molosoid. Desigur că această situație periculoasă nu putea să rămână așa și astfel la 29 martie 2002, dată istorică, Asociația Chinologică Română, cu ocazia ședinței Comisiei tehnice a A.Ch.R., convoacă toți reprezentanții raselor românești la o întrunire. Unde altundeva decât la Bistrița! În urma discuțiilor, ca urmare a realității din teren, câinii de tip molosoid, bălțați, încadrați înainte la rasa carpatin, se separă și primesc denumirea de Ciobănesc Românesc de Bucovina. Din acel moment se poate vorbi despre trei rase românești: Ciobănescul Românesc Mioritic, Ciobănescul Românesc Carpatin și Ciobănescul Românesc de Bucovina. În sfârșit era liniște. Oare?

Autor: Ing. Deak Andrei Petru